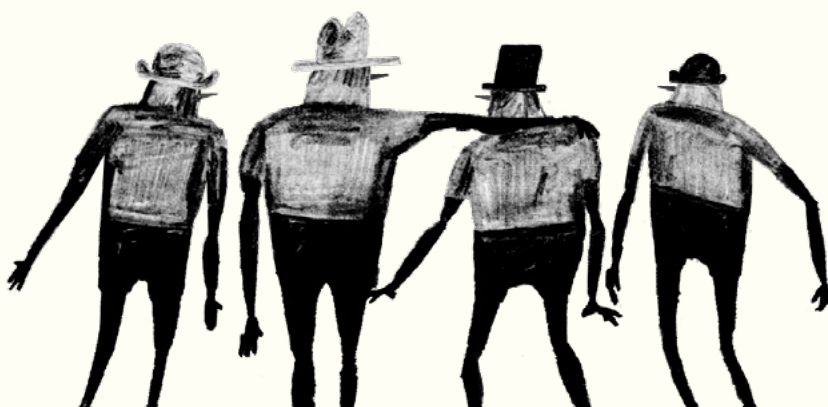

HUGO EWALD HURINSKY
ÖVERSÄTTNING: CHRISTOFFER PETTERSSON

SIDAN 1

Lögndetektorn

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Boken handlar om hur falsk information sprids, särskilt på sociala medier. Den förklarar olika typer av falsk information, till exempel misinformation och desinformation, och hur de kan påverka människor. Boken vill visa att det är viktigt att vara källkritisk. Man ska alltid kolla extra noga var ett påstående kommer ifrån.

LGR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syfte, avsändare och sammanhang. Att urskilja innehåll som kan vara direkt uttalat eller indirekt uttryckt i texten. (SV åk 7–9)
- Sammanfattning av texter. (SV åk 7–9)
- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. (SV åk 7–9)
- Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt. (SV åk 7–9)
- Kritisk granskning av information, ståndpunkter och argument som rör samhällsfrågor i såväl digitala medier som i andra typer av källor. (SH åk 7–9)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.
- Förmåga att läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Förmåga att söka information från olika källor och värdera dessa.
- Förmåga att analysera samhällsfrågor ur olika perspektiv och kritiskt granska hur de framställs i olika källor.

LGRA22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att avkoda och förstå olika texter. Att urskilja texters budskap och syfte. Att urskilja innehåll som kan vara direkt uttalat eller indirekt uttryckt i texten. (SV åk 7–9)
- Att återge delar av innehållet i olika texter. Att resonera om texter med koppling till upphovsperson, andra texter och egna erfarenheter. (SV åk 7–9)
- Hur man jämför källor och prövar deras tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt. (SV åk 7–9)
- Metoder för att söka information, till exempel textläsning, intervjuer och observationer. Kritisk granskning av information och åsikter i såväl digitala medier som i andra typer av källor. (SH åk 7–9)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift samt med andra former för kommunikation.
- Förmåga att läsa och reflektera över skönlitteratur och andra texter.
- Förmåga att söka information från olika källor och värdera dessa.
- Förmåga att använda det samhällsorienterande områdets metoder och verktyg.

SKAPA ETT QUIZ

Dela in eleverna i små grupper om 3–4. Eleverna ska nu skapa ett quiz med 10 frågor baserade på bokens innehåll. Frågorna kan vara flervalsfrågor, sant/falskt eller öppna frågor.

De kan skapa quiz online som till exempel en Kahoot. Grupperna byter sedan quiz med varandra och besvarar frågorna.

Gå igenom svaren tillsammans som klass och diskutera eventuella missförstånd.

TVÅ SANNINGAR OCH EN LÖGN

Eleverna ska skriva tre påståenden om sig själva eller om något helt annat. Två av påståendena ska vara sanna och ett påstående ska vara en lögn.

Dela in eleverna i grupper. Därefter ska en i varje grupp läsa upp ett påstående för klassen utan att avslöja om det är sant eller falskt.

De andra eleverna i gruppen ska gissa om påståendet är sant eller falskt. När alla i gruppen gissat klart, avslöjar eleven svaret och ger en kort förklaring till varför det är sant eller falskt.

Ta sedan upp något exempel i klassen och diskutera varför de gissade som de gjorde. Varför trodde de att ett påstående var sant eller falskt?

FRÅGA, FRÅGA, BYT!

Fråga, fråga byt! är en kooperativ övning. Här får eleverna en chans att träna på att ställa egna frågor och svara på andras frågor, repetera innehållet av boken samt uttrycka sina tankar.

1. Låt eleverna skriva varsin fråga med koppling till boken. Frågorna kan handla specifikt om innehållet eller mer om vad man tyckte om boken.
2. När alla har skrivit en fråga, läggs lapparna i en burk. Sedan drar alla elever varsin lapp.
3. Uppgiften blir sedan att mingla runt i klassrummet. När man träffar en annan elev som är ledig är det dags att använda sin fråga. Båda eleverna ställer sin fråga och ger svar. Sedan byter man frågor med varandra.
4. Efter det minglar man vidare tills man träffar någon ny och upprepar övningen.

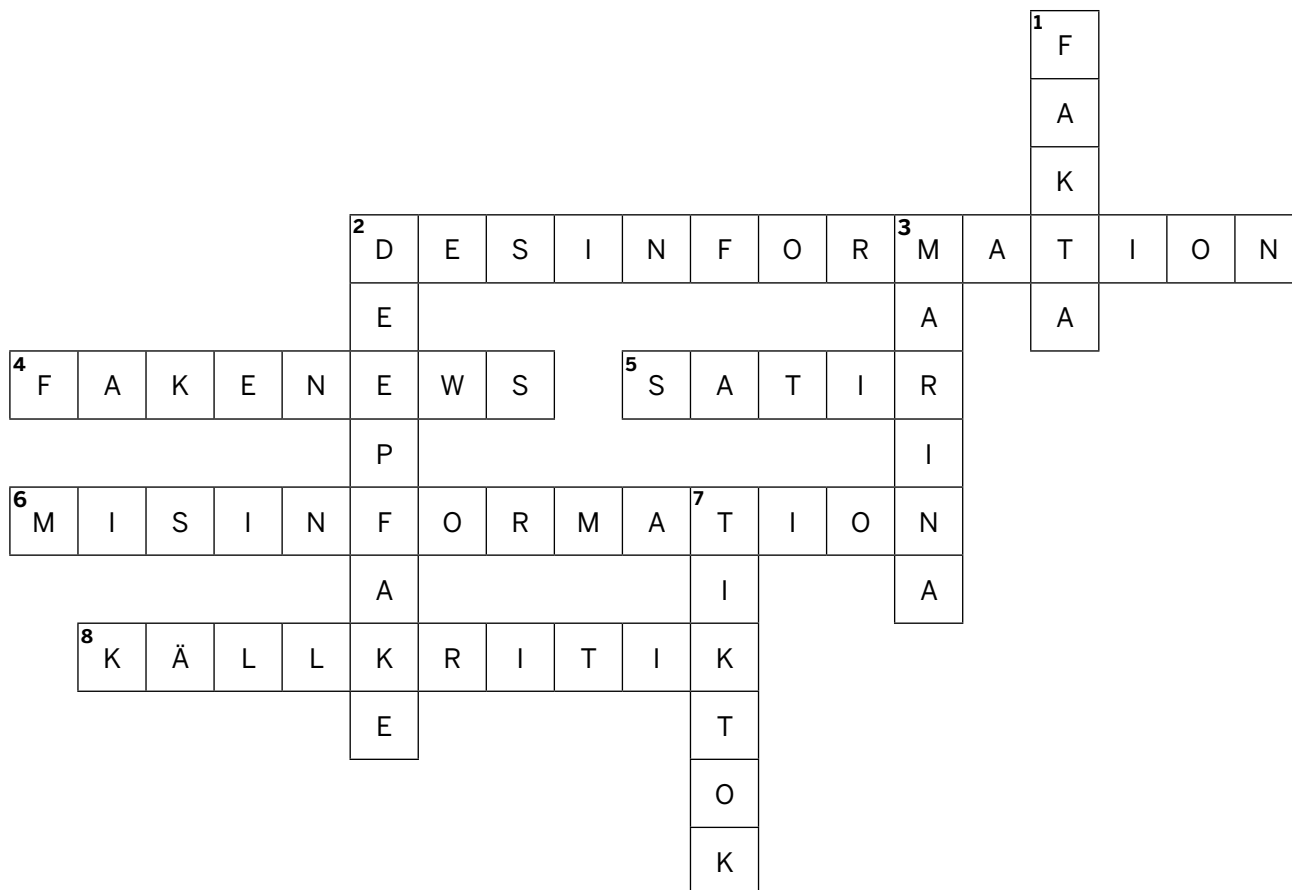
ROLLSPEL OM DESINFORMATION

Dela in klassen i grupper om 4–5 elever. Ge varje grupp olika roller, som exempelvis:

- en journalist
 - en faktagranskare
 - en person som sprider information på sociala medier
 - en läsare som tar emot information.
1. Varje grupp ska skapa en kort scen där de visar och berättar hur information sprids och hur olika personer reagerar på den.
 2. Låt varje grupp framföra sin korta scen för klassen.
 3. Diskutera hur desinformation kan påverka människors åsikter och beslut.

FACIT TILL KORSORD

Vågrätt

2. Falsk information som sprids avsiktligt för att skada.
4. Falska nyheter som ser ut som nyhetsartiklar.
5. En typ av humor som ofta är överdriven och inte skadar.
6. Information som sprids av misstag.
8. Att noggrant granska informationens ursprung

Lodrätt

1. En åsikt kan ibland blandas med detta.
2. En typ av videoklipp där en persons ansikte byts ut.
3. En känd protesterande journalist under kriget i Ukraina.
7. Social medieplattform där rykten sprids snabbt.